

'Gij zult niet met geld woekeren'

Kerk zoekt aansluiting bij globale beweging van desinvesteren uit fossiele energie

- ▶ *Laudato si'* bracht stroomversnelling in ecospiritualiteit
- ▶ In Vlaanderen voeren Eokerk en Oikocredit samen campagne
- ▶ Ethisch beleggen is deel van meer omvattende ommezwaai

Christof BOUWERAERTS

In januari vond in Rome het congres *Laudato si' & Catholic Investing* plaats over de vraag hoe je in tijden van klimaatverandering ethisch kunt beleggen. Daarmee gaven de organisatoren, waaronder CIDSE, internationaal netwerk van ontwikkelingsorganisaties waartoe ook Broederlijk Delen behoort, gehoor aan de oproep van paus Franciscus in zijn omzendbrief *Laudato si'* uit 2015 om werk te maken van een 'ecologische bekering'.

„Dat pauselijke document bracht een stroomversnelling in het ecologisch bewustzijn”, zegt Karel Malfliet van Eokerk, dat bij ons campagne voert voor ethisch beleggen. „De paus wijst onder meer op de noodzaak vlug af te stappen van fossiele brandstoffen. Dat is echter onmogelijk wanneer we massaal blijven investeren in de klassieke brandstoffenindustrie.”

Wereldwijd komt vandaag een beweging van *Divest-Invest* op gang, beleggers die hun centen uit ethische overwegingen terugtrekken uit die klassieke industrie en herbeleggen in alternatieven, waaronder projecten van hernieuwbare energie. De katholieke Kerk is bovendien niet de eerste die oproept tot

engagement. In 2015 gingen de Church of England en de Wereldraad van Kerken haar al voor.

Uiteraard worden de Kerken allereerst ethisch bewogen. „Zo verbindt *Laudato si'* het ecologische vraagstuk nadrukkelijk met de bredere sociale leer van de Kerk”, legt Malfliet uit. „Daarnaast wordt het vandaag almaar duidelijker dat investeren in fossiele brandstoffen op termijn ook financieel nadelig is. Als we de klimaatdoelstellingen immers willen nakomen, zal tachtig procent van de gekende voorraden aan fossiele brandstoffen onder de grond moeten blijven. Dat betekent dat de aandelen die gericht zijn op toekomstige ontginning fel worden overgewaardeerd. Dat motiveert sommige beleggers natuurlijk meer bij het maken van andere keuzes.”

Om hun oproep concreet te maken, voert Eokerk samen campagne met Oikocredit, een internationale coöperatie met een uitgesproken christelijk-ecumenische identiteit. „Onze or-

Ook louter financiële motieven zetten aan tot investeren in duurzame energie

ganisatie ontstond ten tijde van het apartheidregime in Zuid-Afrika”, vertelt Johan Elsen, directeur van Oikocredit België. „Ook toen voelden christenen zich geroepen met hun geld niet de onderdrukkers, maar de onderdrukten te steunen.”

Vandaag is Oikocredit wereldwijd een van de grootste uitkeerders van microkredieten. „Daardoor mikken we op inclusie van mensen die uitgesloten zijn van

het klassieke financiële systeem, bijvoorbeeld omdat in hun regio geen financiële diensten bestaan, of omdat ze te arm zijn om er toegang toe te krijgen”, legt Elsen uit. „Daarnaast investeren we ook almaar meer in projecten van duurzame landbouw en eerlijke handel. In 2014 begonnen we met de uitbouw van een afdeling hernieuwbare energie.”

Toch willen Eokerk en Oikocredit geen alleenzalmakende oplossingen aanreiken. „De campagne is geen sluike-reclame voor Oikocredit”, zegt Malfliet. „We laten dan ook bewust in het midden in welke concrete duurzame projecten mensen hun centen steken. Heel wat klassieke banken ontwikkelen vandaag gelukkig ook al een ethisch aanbod, al is er nog een weg te gaan.”

„Louter financieel is het overigens niet verstandig al je eieren in één mand te stoppen”, vult Johan Elsen aan. „Bovendien is de opbrengst die onze formule oplevert beperkt en streven we een stabiel dividend na. Bij Oikocredit staat de menselijke winst voorop.”

Fossiele brandstoffen bekleden nu nog een centrale plaats in de economie. „Uiteindelijk moeten we streven naar een meer omvattende ommekeer, gericht op een ethiek van het genoeg”, meent Malfliet. „Dat doe je best met haalbare tussenstappen. Het is goed dat op diverse terreinen dingen in beweging worden gezet, terwijl het debat over de toekomst van onze economie nog volop woedt. Uiteindelijk vallen alle puzzelstukken wel op hun plaats.”

Meer info over Oikocredit vindt u op www.oikocredit.be.

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Democratische crisis

” Waar is de tijd dat verkiezingen eenvoudig waren? Het politieke landschap bestond uit enkele partijen, die een vaste plaats in het politieke landschap bekleedden. In ons land, met een traditie van coalities, had je een grote centumpartij die nu eens met links, dan weer met rechts scheep ging. In andere landen, zoals Frankrijk of het Verenigd Koninkrijk, vormden links en rechts twee sterke blokken die afwisselend het land bestuurden, naargelang de voorkeur van de kiezers. Een heldere en werkbare situatie, voor zowel kiezers als politici.

Tegenwoordig is elke verkiezing een thriller waarvan de uitkomst nauwelijks nog te voorspellen valt. In de Verenigde Staten werd de Republikeinse partij gekaapt door outsider Donald Trump, terwijl de gevestigde waarden, zoals Jeb Bush, roemloos ten onder gingen. De democraten zijn er zo mogelijk nog slechter aan toe.

In Nederland leek de rechtse populist Geert Wilders de verkiezingen te gaan winnen, maar minister-president Mark Rutte had de beste eindsprint in de benen. Zal dat de volgende keer ook zo zijn? In het Verenigd Koninkrijk stemde een meerderheid tegen het lidmaatschap van de Europese Unie, terwijl alle traditionele politieke partijen nochtans voor waren, zij het zonder veel enthousiasme. Nu moet de Britse regering een Brexit organiseren die ze eigenlijk liever niet wilde.

Frankrijk dan maar? Presidentsverkiezingen waren er traditioneel een duel tussen socialisten en republikeinen. Hun kandidaten gingen er bij de jongste verkiezingen in de eerste ronde al uit. De PS-kandidaat haalde een schamele zes procent. Uittredend president François Hollande durfde zich zelfs geen kandidaat te stellen. Nooit eerder vertoond. In de tweede ronde haalde de partijloze Emmanuel Macron het afgetekend van de extreem-rechtse Marine Le Pen. Wie had een jaar geleden dat duel durven te voorspellen?

Politici worstelen met zichzelf, met de media en met de kiezers. Weenigen durven nog een principieel kompas te volgen. Liever lopen ze koortsig peilingen na, in de hoop de gunst van de kiezer te veroveren. Dat levert een bochtig parcours op en frustraties omdat de kiezers er uiteenlopende en wisselende meningen op na houden. Van een gemeenschappelijk project is geen sprake, partijen bekampen elkaar op leven en dood, ook als ze samen een coalitie vormen. Elke dag moet er gescoord worden. Waarachtigheid, verantwoordelijkheid en vooruitziendheid zijn daarbij veeleer hindernissen dan wegwijzers.

De media maken het al even bont als de partijen. De berichtgeving focust niet meer op inhoudelijke beleidskeuzes, maar op bokswedstrijden tussen politieke zwaargewichten. Elke dag heeft een scoop nodig, ook als er eigenlijk niets nieuwswaardig gebeurt. De reactie op een reactie op een bagatel wordt voorpaginanieuws.

Behalve politici en media zijn ook de kiezers op drift. Het is een taboe om het te zeggen, maar ook zij zijn het noorden kwijt. Stemmen we nog op basis van een globale mens- en maatschappijvisie? Kiezen we vooruitziend, in het belang van de hele samenleving? Of maken we bij elke verkiezing onze eigen rekening en stemmen we op wie hier en nu de aantrekkelijkste beloften doet? Door van partij naar partij en kandidaat naar kandidaat te zappen, organiseren we onze eigen ontgoocheling. We verwachten veel van politici, maar we zijn niet langer bereid hen de nodige tijd te gunnen.

Ons rijke Westen kreunt onder een crisis van de democratie. De hunker naar één of andere sterke leider is niet het juiste antwoord. Wat we nodig hebben, is een globaal project, dat groter is dan de waan van de dag. Het verlangen groeit, vooral bij jonge mensen, naar een ideaal dat mensen bindt en motiveert. Een droom waaronder ze hun schouders kunnen zetten. Zal uit de crisis de loutering ontstaan?”

Johan Elsen: „We vragen ons te weinig af wat banken doen met ons geld.” © Belga Image

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be